

## Dopisi.

**Okrajni zastop v Ptuj** je imel dne 30. junija t. l. svojo tretjo sejo, odkar je v slovenskih rokah. Načeloval je g. bivši drž. poslanec Mihael Brenčič ml. kot vladni komisar. V sosvet so od vlade imenovani gg. dr. Fermevc, župnik Toman, župan Vršič, župnik Psunder, posestnik Korenjak, veleposestnik Topolovec, kaplan Sagaj in veleposestnik Kovačec. Vsi so se udeležili seje. Seji je prisostvoval okrajni glavar g. dr. Pirkmaier. Na dnevnem redu je bilo: sklep letnega računa za 1918, okrajni cestni proračun za drugo polletje z zvišanjem doklad od 50 na 70% razni predlogi in prošnje ter slučajnosti. Vse zadeve so se rešile, le računski sklep se je odložil na prihodnjo sejo, ker je treba dognati še nekatere pomanjkljivosti prejšnjega okrajnega odbora. Seja je trajala nad tri ure. Iz poročila vladnega komisarja je posneti, da ima okrajni zastop letos izvršiti velikansko delo, posebno kar se tiče cest in mostov. Že to, kar namerava in kar je izpeljal dosedaj g. vladni komisar M. Brenčič, je vredno priznanja; le žal, da kmetje sami ne storijo več. Za navoženje prodca na ceste je treba voznikov in to so ravno kmečki vozniki, katerim je naloga prodec navoziti — seveda proti plačilu. Če pa nekateri vozniki — razume se, da so tudi častne izjeme — zahtevajo za meter prodca 80 do K 100. —, je naravno, da take zahteve presegajo vse meje in da z njimi ni mogoče orati in so poravnati. Če torej letos ne bode vse ceste navožene in če so se morale okrajne doklade zvišati, je to pripisovati le voznikom — dražilcem in pa tistim, katerim ceste sploh niso mar! Dragi kmetovalci ptujskega okraja, zapomnite si: k dobremu gospodarstvu spadajo: dobre njive, travniki, izborna živina, zdravo gospodarsko poslopje in dobre ceste! Skrbite torej za te po vsej svoji moči!

**Statistika učencev na ptujski gimnaziji.** Koncem šolskega leta je bilo učencev: I. a 38, I. b 22, II. 30, III. 31, IV. 24, V. 19, VI. 17, VII. 14, VIII. 16, skupaj 211, med temi 5 privatistov in 21 hospitantk. Po materinščini: 72 Slovencev, 138 Nemcev in 1 Čeh. Po veri: 180 rim.-kat., 20 evang. in 1 moz. veroizpovedi.

**Razred b a.** Odlično sposobnih: I. a 5, I. b 4, II. 4, III. 7, IV. 4, V. 2, VI. 2, VII. 4, skupaj: 32. Sposobnih: I. a 15, I. b 10, II. 23, III. 22, IV. 19, V. 15, VI. 14, VII. 9, VIII. 16, skupaj: 143. Vobče sposobnih: I. b 2, II. 1, III. 1, skupaj: 4. Nesposobnih: I. a 7, I. b 6, II. 1, III. 1, V. 1, skupaj: 16. Ponavljalnih izpitov: I. b 11, II. 1, V. 1, skupaj: 13. Neizprašanih: IV. 1, VI. 1, VII. 1, skupaj: 3.

**Dijaški dom v Ptuj.** Vodstvo dijaškega doma v Ptuj se je poverilo prof. Hinku Vodniku. Zavod se bode tekom počitnic temeljito prenovil in bode imel prostora za več kot sto dijakov, katerim bode nudil poleg higijeničnega stanovanja in zadostne tečne hrane strogo nadzorstvo v vsem prostem času. Skrbel pa bode poleg nadzorovanja tudi še za dober pouk v petju, glasbi i. dr. in skušal popolnoma nadomestiti dom. V zavod se bodo sprejemali poleg srednješolskih učencev tudi učenci meščanske šole in po možnosti ljudskošolski učenci. Obsežni prospekti z uspejmnino pogoji bodo od 15. t. m. brezplačno na razpolago.

**Samoumor.** Dne 20. t. m. se je ustrelila. Ana Bernik v Ormožu Med omenjeno, ki se je komaj pred 14 dnevi poročila in njenim možem je prišlo do razprtije, ki jo je brezdvomno privedla do tega koraka.

**S stališča županov.** Ni ga stanu, ki bi bil dandanes na slabšen stališču, kakor je vester narodni župan, tembolj če je obenem občinski tajnik. V vojni dobi so nam pod staro Avstrijo nalagali uradnega posla čez glavo; vsi uradni dopisi in naredbe so prihajale v blaženi nemščini, ki smo jo morali znati, če smo hoteli kaj doseči; sicer smo

bili izpostavljeni neugodnim rešitvam. Oblasti so nam nalagale stroge rekvizacije živil in raznovrstnih predmetov; s tem smo prišli pri občanah v prokletstvo. Za plačilo ogromnega občinskega posla se država ni zmenila, akoravno je milijone izdajala za razne nepotrebnosti; vedno so nam pretili z globo, zaporom itd. in tudi vešala so nam grozila. Nad vse veseli smo bili, ko se je stara Avstrija zrušila in vstala zaželjena Jugoslavija. Toda žalibog nevednost ljudstva si tolmači prostost napačno in misli, da so s starim režimom končane vse postave, da ni treba ubogati, ničesar dati in da bo čez noč vsega dovolj. Za vse to bi moral skrbeti župan. Ta je kriv, da ni petroleja in soli, da je draginja pri blagu, da ni po ceni živil, da morajo fantje k vojakom itd. Najdejo se celo ljudje, ki prigovarjajo ljudstvu, naj pobije župane; to so bivši štajercijanci. Tu bi bilo treba ljudstvo na shodih poučiti, da vestni narodni župani niso ničemur krivi. Pač pa so si v slučaju kake neprijetnosti krivi večkrat ljudje sami s svojo nepotrpežljivostjo. Če smo morali ubogati naredbe stare, nam Slovenom sovražne Avstrije, zakaj ne bi ubogali sedaj naredeb Jugoslavije? Vsak pošten državljani naj vzame v pošte, da mlad gosposar, ki je prevzel zadolženo in zanemareno posestvo brez sredstev, ni v stanu, da bi čez par dni imel že vsega dovolj. Treba mu je pridnih rok, razumnih in zanesljivih delavcev. Prav tako je z našo Jugoslavijo, ki prav sedaj potrebuje zanesljivih, pokornih in potrpežljivih, zaupanja vrednih državljanov; na ta način smo lahko uverjeni, da bo naša bodočnost srečna.

**Sv. Barbara v Halozah.** Barbarška peka prodajata slab črn kruh, ki tehta 81 dkg po 4—, dočim stane n. pr. v Mariboru mnogo boljši kruh s težino 70 dkg samo 2— K. Po tem razmerju bi bil omenjeni kruh vreden le 2-32 K. Hleb belega kruha po 65 dkg prodajata za 5— K. Vse to mirno gleda barbarško orožništvo in predstojništvo, ne da bi pomagalo narediti konec takšnim razmeram. Žid, trgovec in vojni dobičkar E. B. je pred kratkim prodal vrečo pol gnilega krompirja za 50 K, dočim se dobi ob nedeljah na trgu vreča popolnoma zdravnega krompirja za največ 40 K. Šolsko vodstvo je odstranilo s pročelja šolskega poslopja relief habsburškega okrutneža in spominsko ploščo „Vse za vero, dom, cesarja“. Prav tako!

**Iz Središča.** Pretečeno nedeljo je občinski odbor svojemu županu starosti g. Šinku izročil častno diplomu.

**Iz Obriža.** Zadnjič je neki dopisnik v P. L. omenil, v kako slabem stanju so naše občinske ceste; na mostove je pa pozabil. Nekateri občinski mostovi so v tako slabem stanju, da je vedna nevarnost, da se zrušijo pod vozom. Posebno most proti Cvilaku. Ta most si je g. župan osebno ogledal, toda izrazil se je, da ni potrebnega lesa za popravilo; šele ko se bo delal most na Grabah, se bo lahko tudi ta popravil. Ko pa je ubogemu kajzarju krava padla v jarek, ker se je most pod njo udril, so dali pripeljati mostnico in most za silo popravili. Kdo bi trpel škodo, ako bi si bila krava polomila noge? Je pač težava, če ni denarja; občinske doklade so majhne, lov in ribištvo pa tudi ne neseta ravno preveč. Res pri nas je treba, da se gospodje vendar že nekoliko zdramijo.

**Vurberg.** Grof Herberstein ima na svojih tukajšnjih posestvih še vedno krivičnega in povsem nemčurskega ravnatelja. Kakšne krivice je ta mož delal našemu ljudstvu, bomo opisali drugič. Danes hočemo povedati edino le, kako čuden mož je to. Rojen v Galiciji, se je izdajal za Nemca, vere je pa lutrovske. — Res prav čudno se to sliši, skoraj bi rekli — po židovsko. Danes seveda trdi, da je Slovan! — Svojega otroka pa, ki je delal pred nekaj dnevi izpit na nemški mestni šoli v Ptuj — je dal vpisati za Nemca — Mislamo, da smo povedali dovolj. Protestirali smo že nešteto krat proti temu drznemu uradniku in danes zopet prosimo g. državnega nadzornika graščine, kakor tudi g. zastopnika grofovega, da skrbita, da ta mož kmalu odide iz naših

krajev. Potrpežljivost našega ljudstva je pošla in primorani bomo poslužiti se drugih sredstev proti temu nasilnežu. Drugič več o njegovih novih grehah.

**Opomba uredništva:** Kakor smo se poučili pri pravnem zastopniku, se je grofu že priporočilo, da namešča pri svojih podjetjih v Jugoslaviji slovenske uradnike. Vsakomur je znano, da vlada pri nas veliko pomanjkanje sposobnih ekonomov; zato treba potrpljenja.

**Toča** je začela letos svoje pogubno delo ravno v najbolj nevarnem času. Še ni dovolj, da deževje uničuje letošnje lepo seno in vinograde, še led nam mora razbijati kruh. V Spuhljah je pobila celo nekatere šipe, posebno huda pa je bila v mariborskem, oziroma v šentlenartskem okraju.

## Društvene vesti.

**Krstna slava v Srbih.** Kakor je znano, Srbi in Črnogorci ne obhajajo godu, kakor mi katoličani, ampak praznujejo takozvano krstno slavo. Ne le posamezne rodbine, ampak cela bratstva slavé istega dne istega patrona. Ta dan je vsakemu bratstvu za božičem in veliko nočjo največji praznik v letu. Sosedna bratstva obiskujejo tega dne praznujoče rodbine in hodijo častit. V sobi stoji v kotu ikonostas rodbinskega patrona in luč gori pred njim. Da se tega dne prav posebno kaže jugoslovanska gostoljubnost, je umljivo. Vsaka, tudi najrevnejša kočica se praznično odene. Na mizi stoji „boca rakije“ in fino pecivo. S tem pogoste godovniki častitajoče. Da se na ta dan tudi „z veliko žlico je“, ni treba posebe omenjati; prav posebno je „velika žlica“ v navadi menda pri Črnogorcih. Prejšnja črnogorska kraljeva rodbina je praznovala krstno slavo prav tako in z istimi običaji, kakor zadnja gorska vas.

Slično se vrši krstna slava v Srbiji. Tu di kraljeva hiša jo praznuje in sičér 12. julija. Ker je ta dan tudi pri nas državni praznik, se vabijo vsa narodna društva, da se, če ne korporativno, pa vsaj po odborih udeležijo slavnostne službe božje, kakor sta to že zase sklenila Narodni svet in Čitalnica. Obkorej bo služba božja, se bo pravočasno naznanilo.

**Olepševalno društvo za mesto Ptuj** je imelo 29. junija ob 3. uri popoldne v Švicariji v mestnem vrtu svoj občni zbor. Žalibog se je odzvalo povabilu tako malo članov da se je šele po 1 uri čakanja seslo toliko članov, da se je mogel novi odbor izvoliti. Izmed ptujskih slovenskih meščanov, se je udeležil samo eden občnega zbora tega za naše mesto tako važnega društva; dotični je bil tudi voljen v odbor. Ker se je izkazalo, da so bili izmed ptujskih Slovencev v pretečenem poslovnem letu v olepševalnem društvu le 4 podporni člani, se pozivljajo vsi Slovenci, da v čim večjem številu pristopijo kot podporni člani, da bode društvo tem lažje skrbelo za vzdrževanje ljudskega vrta in naprav v sprehajališčih okoli mesta. Preteklo leto in ves čas med vojsko je društvo gledalo le na to, da je ohranilo nasade in naprave v ljudskem vrtu, kakor po sprehajalnih potih v dobrem redu, in popravilo, kar je najnujnejše. Novih naprav ali potov se ni lotilo, ker je bilo zato premalo delavcev na razpolago in pa tudi, ker bi stala vsaka nova naprava ogromne svote. Ker je za povečanje ljudskega vrta poskrbljeno z deli zemljišča zadaj za Švicarijo in nad ljudskim vrtom, ima olepševalno društvo za mesto Ptuj še zelo veliko važnost in je dolžnost vseh ptujskih Slovencev, da pristopijo v čim večjem številu kot podporni člani in s tem pripomorejo društvu do tiste lepe bodočnosti, ki jo kot tako važna ustanova v našem mestu zasluži. Nove člane sprejemata g. Franjo Čuček, vinotržec v Ptuj in g. Gspaltl, juvelir v Ptuj. Vsi slovenski meščani ptujski, ne senčite se samo v lepih drevoredih ptujskega mesta, ampak tudi dejansko prispevajte, ker potem bode senca se prijetnejša in še lepša.